కవితా కౌముది

అక్కడ..మనిషి..!

భువనచంద్ర

ప్రముఖ చలనచిత్ర గేయ రచయిత శ్రీభువనచంద్ర గతంలో ఇండియన్ ఎయిర్‌ఫోర్స్‌లో పనిచేశారు. 1971 సంవత్సరంలో జరిగిన ఇండో-పాక్ యుద్ధంలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్నారు. ఆ సమయంలో కళ్ళముందు నేలకొరిగిన ఓ అపరిచిత సైనికుడిని చూశాక వ్రాసిన కవిత ఇది:

రచనా కాలం: 1971

కలవో..
శిలవో..
కథవో..
వ్యధవో..

అశ్రువు
నిస్పృహ
ఆఖరి
అంచున

అందని
నేలకు
అఱ్ఱులు
చాస్తూ

కెవ్వున
జారుతు
కేకలు
వేస్తూ

చిందిన
రక్తపు
ధారలు
చూస్తూ

అడుగులు
తడబడి
పడుతూ
పరుగిడి

నిలబడి
కలబడి
నేలకు
ఒరుగుతు

మృత్యువు
ముంగిట
మూగై
నిలిచీ

ఓడను
ఓడను
ఓడను
నేనిక

ఓటమి
నాకిక
లేదిక
లేదిక

అంటూ
అంటూ
బాధని
తింటూ

రెప్పలు
విప్పుకు
నలుగుర
జూసీ

నరనరమున
నీ
తేజము నింపిన
నీవు -

కలవీ
శిలవో
కథవో
వ్యధవో..!!

***

ఒంటరి పయనం
కె.క్యూబ్ వర్మ

గుండె గది మూలల్లో
మెదడు జ్ఞా పకాల పొరల్లో
అలా తెరలు తెరలుగా
తేలియాడుతూ గబా గబా
గాభరాగా ఎవరో తరుముతున్నట్లుగా
గాలి ఏదో తోసుకుపోతున్న మబ్బుల మల్లె
ఏదీ ఆగకు0డా పయనమవుతూ
ఒంటరిగా ఈ గది మూలన నన్ను
వదిలి...

రాజుకుంటున్న జ్వాల పైకెగిరినట్లే
ఎగిరి మాయమవుతున్నది
తర0గాలుగా లేస్తున్న ఆలోచనలు
ఒక్కమారు కుప్పకూలి
నన్నీ అగాధంలో తోసివేస్తూ...

మూతలు పడుతున్న రెప్పలు
ఎంతకీ తెగని సుదీర్ఘ అసంపూర్ణ
స్వప్నాన్ని తె0చలేక
అలసిన దేహాన్ని ఇలా
ఈ గదిమూలలో ఒంటరిగా ...

***

సొగసుచూడ తరమా..!
శ్రీకిరణ్

ప్రతి సవ్వడి ఒక సంగీతమై
ప్రతి భావం ఒక రాగమై
ప్రతి పదము ఒక పల్లవై
ప్రతి మాట ఒక పాటై
తన శృతిలో ఒక లయగా
ఈ మది వుయలలూగుతుంటే
తన యెద కోయిల పాడుతుంటే
నే తన పదముల చెంత చేరి
ఆ కాలి సిరి సిరి మువ్వలు సరిచేస్తుంటే
నల్ల మబ్బుల చాటు చందమామలా
తన మోమును కురులు కప్పేస్తుంటే
సరిచేయలేని విసుగు చూస్తూ
తన వశంలో పరవశంతో
ఆ సొగసు చూడతరమా ....!
ఆ వివరం విప్పి చెప్పగలనా?.

***

జీవనపోరాటం

అనంత్ మల్లవరపు

అంతరాంతరాలలో అనంత సంచలనం నిరంతర జీవనపోరాటం
ఉఛ్వాస నిశ్వాసల మధ్య ఊగిసలాడే గాలిదీపం
క్షణమొక విధంగా, ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడే ఆలోచనా తరంగం
క్షణం క్షణం కరిగిపోయే విలువైన జీవనప్రాయం

ఏదేదో చెయ్యాలని ఇంకేదో చేసెయ్యాలని
ఉల్లాసం, ఉత్సాహం, ఉద్వేగం
వాడేదో అన్నాడని, వీడేదో చేశాడని
అంతలోనే నిర్వేదం, నిస్సత్తువ, నిర్లిప్తత

పెరుగుతున్న జనావళికి, ఎదుగుతున్న మానవాళికి
అనుక్షణం అలుపెరుగని నిత్యావసర సరాగం
కోరికలే అవసరాల గుర్రాలై పెరుగెడుతుంటే
ఆగేదెలా, ఇంక సాగేదెలా ఈ జీవన చెలగాటం

రోగాలు రొప్పులు ఏవేవో తిప్పలు ఇరుకున పెడుతుంటె
మిణుకు మిణుకు మనే ఆశాదీపం చావుభయం తెలియని
సైనికుడిలా చివరికంటా నీ వెంటే వస్తుంది
నీ తోడై ఉంటుంది, నిన్ను అమరుణ్ణి చేస్తుంది

నేనేదో గొప్ప, నువ్వేదో గొప్ప, బుద్ధిబలం తప్ప
అహంకారపు పోకడలు, అవివేకపు ఆలోచనలు
ఆసాంతం ఆవహించుకుపోయిన ఆధునికపు ఓ మనిషీ
చరిత్ర చదివి చూడు, నిజమేంటో నిక్కచ్చిగ నేడే నీకు తెలుస్తుంది..!

***

వృద్ధాప్యం

చావలి విజయ, ఆస్ట్రేలియా

వస్తుంది రావద్దన్నా
రాకూడదన్నా రాలేదనుకున్నా
వస్తుంది.
ప్రతి మనిషికి వస్తుంది- ముసలితనం.
చర్మంలో ముడతలు - వొంట్లో నలతలు
జుట్టులో వెండి తీగెలు - పట్టులో సడలింపులు.
మరపులు - నొప్పులు
చెప్పుకోలేని జబ్బులు - చాలవనుకునే డబ్బులు
కనుల కింద నల్లని వలయాలు - కళ్ళ చుట్టూ సులోచనాలు
రాదు - రాబోదు
బాల్యం మరల
తెలుసు మనకు
ధ్యానంపై ధ్యాస కుదరదు
పదవియోగంపై ధ్యాస మరలదు.
చిన్నప్పుడు చీదరించుకున్న చాదస్తం
చలో మని వీపు చరుస్తుంది.

అయినా చిన్నగా కనపడాలనే తాపత్రయం
వృద్ధాప్యం చిహ్నాలే మరి
అవునంటారా కాదంటారా?
కానీ
జుట్టు నెరవడం విజ్ఞతకి చిహ్నం అని
కళ్ళ చుట్టూ సులోచనాలు
కదిలే ఆలోచనా వొరవడికి సాక్ష్యాలు అని
చర్మంలో ముడతలు అనుభవాల అలజడికి ప్రతీకలని
తెలుసుకోండి. !!

***

ఒక సగటు రోజు

వేమూరి విజయలక్ష్మి

తెల తెల్ల వారిన రోజు !
తలా ఒకరిలో తలో ఆలోచన !
ఒక వైద్యుని దృష్టంతా రాబోయే రోగుల పైనే
రాలబోయే కాసులు, కొనబోయే మేడలు,
కొనుక్కున్నకారులు!
మరి రోగి మనసులో గుబులు
ఏం రోగమో అని భయం!
ఏం మందులు వాడాలో అని ఆత్రం!
ఎలా వెళ్ళాలో అని వేగం!
ఇంట్లో ఇల్లాలి సంగతి చెప్పేదేముంది?
మొదలు అష్టావధానం, కాదు తన స్వతంత్రం ప్రధానం!
విద్యార్థి మనసంతా
విజ్ఞానం, గణితం, భాషలు, వ్యాకరణం,
లేదు ధ్యాస పరిసరాలపై
ఉండదు సమయం ఇతరులకై !
కూలి మనిషి మదిలో
కూలి గురించే చింతే!
కళ్ళ ముందు, ఇతర ఖర్చుల కంటే ముందు కొనబోయే కల్లు ముంతే!
పనిమనిషిలో తక్కువ పని ధ్యాస!
అమ్మగారి చీరలపైనే ఎక్కువ మక్కువ !
అయ్యగారి అజమాయిషీపై విసుగెక్కువ
పిల్లల పనంటే చిరాకెక్కువ!
పైకి నటన, లోన కపటం.
వ్యాపారస్తుని మనసులో లావాదేవీలు,
వ్యాపారంలో లాభ నష్టాల బేరీజులు!
అత్తలకి ఆరోగ్యం, ఆహారం సమస్య!
కోడళ్ళకు ఆడంబరం, అలంకరణ, ఉద్యోగం
స్నేహాలు, పార్టీలు ప్రాధాన్యం.
ప్రతి రోజు ఇదే కథ
చర్విత చర్వణం. !!!

***

నాటి తరుణి - నేటి వాస్తవం

గొర్తి శారద

(1964 లో సంక్రాంతికి ఆల్ ఇండియా రేడియోలో వైజయంతి అనే స్త్రీల ప్రత్యేక కార్యక్రమానికి నా గేయం తరుణి తలపు అనే గేయం ఎంపికైంది. తర్వాత ఐదారు సార్లు ఆకాశవాణిలో ప్రసారమైంది కూడా. అదే గేయానికి ఇప్పటి నా ఆలోచనలని జతచేసి పంపిస్తున్నాను. 46 సంవత్సరాల తర్వాత ఇప్పుడు కొత్తగా జతచేసిన పంక్తుల్ని నీలం రంగులో చూడొచ్చు. ఆ నాటి నా పేరు శారదా సుబ్బరామం. ఈ నాడు నేను గొర్తి శారద..)

ఆకులో ఆకునై పూవులో పూవునై
చిరునవ్వుల మొలకనై చిన్నారి తీవనై
అమ్మఒడి నిండుగా హరివిల్లుల అందమై
ఆనందం నింపుతా ఆహ్లాదం పంచుతా..
కోరుకున్న బిడ్డనై క్రమశిక్షణకు నాందినై
వారాంతపు అమ్మప్రేమ ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయ
నానీనే జీవనాధరమై నవ్వులు నే పండిస్తా
ఆటలలో సాటినై చదువులలో మేటినై
జిజ్ఞాసపు మూర్తిగా జీవితంపు హాయిగా
ఆడుకుంటూ నేనే పాడుకుంటూ
వీడియోల ఆటలతో వేసారే చదువులతో
కోచింగ్ క్లాసులతో రాంకింగు రేసులో
జీవితంపు హాయిలోని జిజ్ఞాసను వల్లేవేస్తా
చేరెడేసి కన్నులతో చెప్పరాని ఊహలతో
పరువంపు నెలతనై పూసే విరజాజినై
ఊరిస్తాను..నేను అలరిస్తాను..
పరువాలకు పాంటు షర్టు పూలలాంటి సెంటుజల్లి
చదివి అలసినట్టి కళ్ళు సినిమాల్లో సేదదీరి
ఊరించే పనిలేదిక అలరిస్తాను

కోరికలకు తీగనై కొత్త యింటి కోడలినై
వలపుల వారాసినై వీణామృదు గానాన్నై
అల్లుకుంటా..నిన్నే హత్తుకుంటా
కులమంటి కోతివద్దు
కోరుకున్నవాడే ముద్దు
విత్తముంటే వలపులట్టే పుట్టి పెరుగుతాయి కదా!
తొలివలపులు పండగా పంటచేని కాపుగా
నాలో ప్రతిరూపంగా నవ్యత్వపు తేజంగా
తలుచుకుంటూ నేనే తన్మయమౌతా..
సరదాలను తీర్చుకుని సంపాదన పెంచుకుని
హంగులన్ని కూర్చుకుని హోదాల మెట్టెక్కి
అమ్మ పదవి అందుకుంటా అల్లారు ముద్దుగా పెంచుకుంటా
కోడళ్ళకు అత్తనై మనుమల కమ్మమ్మనై
అనుభవంపు ప్రోవిలా ఆదరణకు మూర్తిలా
కలిసిపోతా ..విశ్వంలో కరిగిపోతా..!
సెలయేటి నీరులా పారుతున్న కాలానికి
కోనేటి నీటిలాంటి అనుభవాలు అక్కరకు రావు
ఆదరణకు ఆర్థికం హార్దిక ప్రామాణికం
చిట్టచిగురుకున్న పండుటాకు కేది?
ఆకురాలు కాలానికి ఆహ్వానం పలుకుతా!! ***

పిచ్చమ్మ

విప్లవ్

బట్టలుండవు ఆమెకు
ఎదంతా ఎండకే
గజిబిజిగొడవల ట్రాఫిక్ జాముల వీధుల్లో
పారేసిన అన్నంపొట్లాలకోసం అన్వేషిస్తూ
తలతెగిపడిన బిడ్డలకోసం వెదికే తల్లిలా
ఆమె చూపు ఎక్కడెక్కడో
జనం ముక్కులు మూసుకునే ప్రపంచాల్లో
ఒళ్ళంతా కళ్ళున్న ఇంద్ర లోకపు దేవతల్లే
వెదుకుతూ , వెతుక్కుంటూ , తరచితరచి
చూస్తూ
నకనకలాడే కుక్కలను పోరాడి గెలిచిన
survival of the fittest మనిషి
ఆమె

బట్టలుండవు ఆమెకు
చర్మం ముడతల్లో
మురికి వాసనల్లో
ప్రేతకళల్లో దేదీప్యమానంగా ఆమె
నా తొలి ఆరాధ్య దేవత
పేరు తెలియదు
ఊరు నాదే
ఇల్లు లేదు
దూరం : నా చూపు అంత
మనసు : నా కవిత అంత
నే నగ్నంగా చూసిన తొలి వనిత
"అది"

ఆకలి అంత భయంకరమైన అందం
ఆమెది
తట్టుకోలేనంతటి అందం
భరించలేనంత ఆకలిగొన్న అందం
జీవితంపై విరక్తి పుట్టించేంత అందం
అందం అందం అందం .. ఛీ
చూడలేను నేను
చూడకూడదు నేను
చూడకూడదు వేరెవ్వరూ
ఆకలిని చంపితే పోదూ అందం ?!

అన్నం వేసా
తీసుకోదు
వందల చెత్తల్లో నా దానమూ ఒకటి
ఒక్కటే
ఆమెకేమి లెఖ్క నా దయ
పిజ్జా వేసా
వాసనైనా చూడదు
బిర్యానీ వదిలేసా
రోడ్డుమీద దుమ్ములో పాచిన అన్నమే
ఆమెకిష్టం
ఆమెకఖ్కర్లేనంత నంత నాగరికత ఆమెది

ఆమె దిసమొలకు తగులుకున్న వేలవేల
కళ్ళలో
నావీ రెండు
పనికిరాని చూపులు
అద్దానికి తగిలినట్లు అక్కడినుంచి నాలోకి
పరావర్తనమవుతూ

నన్ను తూట్లు పొడిచేసి వెక్కిరిస్తూ
నేర్చుకున్న చదువంతా శత్రువేనని చెబుతూ
ప్రశ్నలతో కుళ్ళబొడిచి నా అంతరాత్మను
తినేస్తూ
ఆ నగ్నత్వం

ఆమె కేమి?
ఎగిరే కాకి
బట్టల్లేని కాకి
సిగ్గు లేని కుక్క
కానీ కాదే.పక్షీ , జంతువూ
రెండు స్తనాలున్న మనిషి
చెల్లో తల్లో ప్రేయసో కూతురో
ఆడది
పిచ్చిది
నా దేశం గొప్పది
నేను "నేను" నేనే
ఆమె.. అక్కడే
అలాగే
ప్రతిరోజూ
ఆ జంక్షనులో...అలాగే..
పిచ్చమ్మా
నీకో పేరు పెట్టుకున్నాను తెలుసా
అసలు నేనున్నానని తెలుసా?
పోనీ
నువ్వున్నావని నీకు తెలుసా ?

గొప్పది నా దేశం
నేను "నేను" నేనే
ఇంతకీ... నేను ఉన్నానా ? ***

అరాచకీయం

ఎస్.ఎల్.శ్రీనివాస్

ఎవరైనా విన్నారా
గతి తప్పిన ఉద్యమాలకు సమిధలైన
అమాయకుల ఆత్మలు చెప్పిన
నాయకుల చిదంబర రహస్యాలు
నిశ్శబ్ద నిశీధిలో
సర్పపరిష్వంగ భయోత్పాద స్వేద దేహాన్ని
అతిశీతల ప్రచండ మారుతంలా చుట్టి
చెవిలో వెచ్చగా చెప్పిన పచ్చి నిజాలు
ఏ చరిత్రా చెప్పని పిచ్చి ఇజాలు
ప్రత్యేకం -- సమైక్యం -- ప్రజాభీష్టం
అంతా పెదవి మీది మాటలని
అంతరంగంలో మాత్రం పదవి కోసం బాటలని
ప్రత్యర్థులను పద్మవ్యూహంలోనికి నెట్టాలని
వీళ్ళు
అస్థిత్వవాదంతో ఉన్మాదం సృష్టించే
అద్భుత వాక్చాతుర్య నిష్ణాతులు
అరచేతిలో స్వర్గాన్ని సృష్టించే అబ్రకదబ్రలు
స్వలాభాన్ని ప్రజాహితంగా చూపే మహామాయగాండ్లు
మానవ జీవితాన్ని నిత్యం చెరిచే అభినవ కీచకులు
న్యాయశాస్త్రానికి చిక్కని నరహంతకులు!
ఉనికి కోసం ఉలికిపాట్లు
తెలుగోడికి తప్పని ఉలిపోట్లు
విరోధి నుండి వికృతిలోకి పయనం
అంతంకాని రాజకీయ అరాచకం
ముందుంది జనజాగృతం
అవుతుంది అణువిస్ఫోటకం
పరిఢవిల్లుతుంది సహజీవనశాంతి సొంతం
వికసిస్తుంది సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వం ..!!

(ఆత్మత్యాగం చేసిన అమాయకులకు అశ్రు నయనాలతో) ***

రసరేఖలు

శ్రీధర్ బచ్చోటి

ఏలనో చిరునవ్వు నా యెదను దాటి
పెదవిపై చేరి దినమెల్ల వెలుగుచుండు
ఏలనో యెద యానంద హేల మునిగి
ఆకసమ్మున నర్తన మాడుచుండు

వేకువనె లేచి కనులు విప్పినది మొదలు
రేయి నిదురకై కన్నులు మూయు వరకు
వెడలదే చిరునవ్వు నా పెదవి దాటి
పులుమునానంద రేఖలు ముఖము పైన

ఇంత యానందమింతటి సంతసమ్ము
ఒడలు మనసెల్ల నిండి పర్విడుచునుండె
ఎందుకని యందువేమొ యేమందు నేను
ప్రశ్న వేసెడు నీవె కారణము కాగ

ఎల్ల కాలము నీవు నా యెదను నిండి
ఈ మహానందఝురిని రక్షింపవలయు
కారనీయకు కన్నీరు కనులనెపుడు
హాస రేఖలే నా యధరాల నిలుపు

సృష్టిలో గల బహుజంతు జీవతతిని
నవ్వజాలిన శక్తి మానవునకబ్బె
కాని యెన్నడు చిరునవ్వు కానలేక
చింతలో మ్రగ్గుచుండును చిత్రమేమొ!

***

అతడే మన నాయకుడు! - వసుంధర

ఉన్నదతడికధికారం
కనులందున అంధకారం
తనయుడిపై మమకారం
తరతరాలు యుగయుగాలు
మార్చలేని మూఢ ప్రజల
తిరుగులేని సహకారం
అతడి పేరు ధృతరాష్ట్రుడు
అతడే మన నాయకుడు

***

****NEW****

Click here to share your comments on these poems